Eftersänd fri premielista
Spar Edra kuponger
The Royal Crown Soap Co. Ltd.
654 Main Street, Winnipeg

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ROYAL CROWN SOAP
Prov. Library, Reg. dec. 19 Winnipeg

ARG. (YEAR) 27. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 18 SEPTEMBER 1919. LÖSNUMMER 5 CENTS. No. 38

Blodigt i Boston.

Föranledes av polisstrejk.

Man skjuter på folket.

Unionisering av polis och soldater drages inför U. S. kongress.

Polismännen i Boston voro missbelåtna med sina villkor och gingo på strejk. Vad det betyder för en storstad, inses lätt nog — det betyder bl. a. att alla element med rent brottsliga tendenser och med bolsjevik-lust att göra uppror få friare spelrum, än då ordningens upprätthållande normalt besörjes. Så gick det här. Spelaregäng, som under senare tiden slagit ned på Boston, funno tillfället gynnsamt att bedriva sitt föraktliga hantverk. Vid ett tillfälle voro ej mindre än 15 "dice-games" i gång med omkring 2,000 deltagare och åskådare. Då befallning kom till dem att skingra sig, satte en hel del sig till motstånd. Till sist måste kavalleri inkallas och kulsprutor användas. I den sålunda till fullt allvar utvecklade leken dödades tre och sårades rätt många.

Naturligtvis har detta framkallat en storm av ovilja samt även uppriktigt beklagande från sådana samhällselements sida, som i det allra längsta vilja förhindra att soldater användas mot landets borgare.

Emellertid anse vi det nu som alltid i liknande fall vara av den allra yttersta vikt att allmänheten erhåller en klar föreställning, grundad på fullt sanningsenliga uppgifter, om vad hela saken gäller. Ty det råder en väsentlig skillnad mellan myndigheternas ingripande förmedels användande av militärmakt, då detta ingripande avser att förhindra rena brott, och då det obefogat eller förhastat användes vid enbart rena strejktillfällen.

Så långt det varit oss möjligt att ur hitkomna tidningar från Staterna inhämta något om tilldragelserna i Boston, har deras förlopp varit följande:

Polismännens union i Boston visar ett medlemskap av 1,385. Att den strejk det stora flertalet av den anordnade både var avsedd att bliva fullföljd på laglydigt sätt och — vad de strejkande själva angår — också så utfördes, lider intet tvivel. Men sympatiserande faktioner i staden samt framför allt det brott-sinnade elementet förorsakade orolligheter. Och med betydligt minskat polisskydd, var det ju helt naturligt att myndigheterna måste ingripa både skyndsamt och kraftigt.

En av det inkallade kavalleriets män — en man som sade sig "ha haft nog av strid över i Frankrike" — förklarade, att han villigt förenade sig med skyddstruppen först sedan hans egen hustru anfallits och förolämpats av det lösa elementet. Och det synes vara absolut ofrånkomligt, att excesser begåtts av ett dylikt element, vilka framtvingade myndigheternas sträng åtgärder.

Vi finna oss föranlåtna att lägga vikt vid detta sakförhållande speciellt av det skälet, att en av deltagarne i diskussionsmötet på Scott Memorial Hall i dag å. d. sedan sökte framhålla de senaste Bostontilldragelserna såsom en illustration på, **"huru amerikanska arbetare behandlas"**. Men dessa tilldragelser utgöra intet som hälst kriterium härvidlag.

Det är nog sant, att fall förekommit, då myndigheterna gått alltför häftigt och strängt tillväga även mot strejkande arbetare. Mot sådant har man full rätt att inlägga en bestämd protest. Och däruti skola vi för vår del aldrig svika vår tydliga plikt. Men lika visst är, att vi anse det orättvist att söka ge en falsk belysning åt t. ex. vad som nu senast inträffat i Boston blott och bart i det tydliga syftet att reta upp de redan oroliga arbetarelementen mot bestående ordning. Till dylik taktik kunna vi omöjligen låna vår medverkan.

*

I fredags uppgick antalet av i Bostonorolligheterna dödade till åtta. Några av dessa nedskötos av militären, då de befunno sig med i en samling som slog ut fönsterrutor till butiker, vilka de sedan sökte plundra. En av de dödade var en strejkande polisman, vilken nedsköts av en butiksägare som fruktade att även hans butik skulle bli plundrad.

Samuel Gompers hade framställt begäran om återtagande i tjänstgöring av de strejkande polismännen, sedan dessa förklarat sig villiga till en uppgörelse i godo. Men hans framställning **avslogs**. Som skäl uppgavs detta: "Massachusetts lagar och regering inlåta sig icke på förmedlingsuppgörelser". Nya män skola fylla de genom strejken ledigblivna polissysslorna. Så har poliskommissionären Curtis dikterat. Tjugosex män ur Metropolitan Park polisstyrkan ha på deras eget medgivande förflyttats till tjänstgöring i staden. Därmed bröts styrkan i sympatien från det hållet.

*

I Staternas kongress har vad som tilldragit sig i Boston framkallat stora farhågor, sedan det blivit bekant att unionisering av polsen håller på att försiggå i 50 andra stora städer i Staterna. Senator Henry L. Myers från Montana uttalade den tanken, att den amerikanska regeringen blir **"sovjetiserad"** inom två år (troligen med American Federation of Labor i kontroll), såvida icke det sig nu allt mer spridande omfattandet av ett radikalt arbetareprogram stävjas. En logisk följd av att polisen ingår i de organiserade arbetarnes led blir, försäkrade senator C. S. Thomas från Colorado, att också soldaterna och marinen vidtager samma mått och steg. Och senator W. G. Harding från Ohio sköt skulden till stor del på president Wilson, vilken han sade "tolererar och uppmuntrar de radikala tendenserna".

NY GENERALGUVERNÖR.

Enligt tidningen "National News" kommer ombyte av generalguvernör

Earl of Athlone

för Canada att äga rum nästa sommar, då nuvarande innehavare av sysslan, hertigen av Devonshire, avträder. Till hans efterträdare är designerad earlen av Athlone, vilkens bild vära läsare återfinna här ovan.

ARBETSTILLFÄLLEN

i Canada för vanliga arbetare äro så gynsamma för närvarande, att Canadas huvudkvarter i Ottawa för arbetsanskaffningen kan placera i medeltal 10,000 arbetare per vecka.

ETT MYSTISKT REVOLVERDRAMA.

Från Stockholm meddelas om ett mystiskt revolverdrama på Östermalm, varvid en ung kvinna, 24-åriga Edit Lindkvist, anställd som kassörska på restaurang Rosenhaf — Östermalmshallens restaurang och bierstuga — blev skjuten. Dramat utspelades hemma hos källarmästare Olof Sundvall, från vilkens bostad fröken Lindkvist vid tretiden på natten i ambulansvagn hämtades till Serafimerlasarettet. Hon var vid framkomsten dit sanslös.

Dramats förhistoria är, enligt vad som meddelas, följande. Rosenhof innehas sedan tre år tillbaka av herr Sundvalls moder, men på senare tiden har restaurangen förestätts av sonen. För ungefär två månader sedan anställdes fröken Lindkvist som kassörska. Hon visade sig redan från början vara duktig i sitt arbete och hade ett vinnande sätt, varför hon också tilldrog sig såväl kunders som personalens sympatier. Källarmästaren, som kände henne sedan ett års tid, hade själv slagit sig ut för henne. Någon tid efter sedan fröken Lindkvist började på restaurangen hade Sundvall förklarat för sin moder, som är bosatt på Kungsholmen, att han tänkte slå upp med kassörskan, men strax därefter hade han åtrat sig och sagt sig vilja gifta sig med henne.

På torsdagsaftonen hade Sundvalls familj samt några bekanta varit ute på familjens sommarställe vid Saltsjö-Järla, där en kräftsupé anordnats. Fröken Lindkvist var ej med, utan hade skött om kafèet. Under aftonens lopp hade Sundvall, enligt hvad gästerna hört, ringt på till fröken Lindkvist.

Sedan vet man ännu ej vad som tilldragit sig. Strax efter kl. 3 på natten hade kokerskan, som jämte en annan av den kvinnliga personalen bodde inom Rosenhofs lokaler, väckts av Sundvall, som tydligen alldeles utom sig hade bett henne ringa efter ambulansvagnen. Han hade ropat: Edit, lilla Edit! och storgrätit. Ambulansen hade omedelbart anlänt, och man hade då funnit kassörskan liggande i det yttre rummet till Sundvalls lägenhet med ett skottsår genom tinningen.

Enligt vad Sundvall uppgivit för polisen, föreligger här antingen ren olyckshändelse eller självmord.

Men fröken Lindkvists egna uppgifter strida mot Sundvalls.

Avgörande seger.

Brittiska krigsdepartementet i London meddelade i lördags, att general Denikine vunnit en avgörande seger över bolsjeviktrupperna vid Tsaritszin samt att han tagit 9,000 fångar, 11 kanoner och 100 kulsprutor. Sovjetledningen i Ryssland har nu vänt sig till Tyskland, Österrike och Skandinavien med begäran om hjälp. I Sverige (och troligen även i Norge och Danmark) ha Nikolai Lenine och Don Trotzky personligen verkat under flera veckor för att erhålla stöd, men telegrammen säga, att de totalt misslyckats. Däremot befinna sig en hel hop tyska officerare, ända upp till generals rang, i sovjetarméerna.

NORGE FÅR SPETSBERGEN.

Enligt ett telegram från Paris har fredskonferensen beslutat att Spetsbergen skall tillfalla Norge. Sverige, Finland, Ryssland, Danmark och Holland gjorde anspråk på den internationella besittningen, men den speciella kommission som undersökt frågan beslöt gynna Norge.

Ryska representanter i Paris, säger telegrammet, gingo in på att Spetsbergen skulle tillfalla Finland, trots att man i Ryssland före revolutionen betraktade området som en rysk provins.

Fredstraktaten.

Ett av Hon. W. S. Fielding föreslaget amendement faller. Röstningen sker efter rena partilinjer.

Det lyckades regeringen att få fredstraktaten igenom utan amendement även i parlamentets hus, men det gick icke utan en ganska het debatt. Hon W. S. Fielding föreslog ett amendement av innehåll, att "då huset gåve sitt gillande, detta icke finge innebära någon förminskning av Dominionens självstyrelse, utan att frågan om den del (om någon alls) som Canadas militära styrka skall taga i något som hälst krig (verkligt eller hotat med) skall vid alla tillfällen bestämmas av Canadas folk genom dess representanter i parlamentet".

Amendementet nedröstades emellertid slutligen med 102 röster mot 70, d. v. s. med 32 rösters majoritet. Denna röstning skedde enligt stränga partilinjer.

Under det föreslagna amendementet om vars framställande oppositionen enats i caucus, döljer sig en fruktan för, att uti nationsligan — så som den ter sig på det nu i samband med själva fredstraktaten ratificerade förbundsdokumentet — ligger fröet till förstörande av parlamentets slutbestämmanderätt i fråga om deltagandet från Canadas sida i möjligen uppkommande krig.

Hon. Fielding betecknade under debatten Canadas ratificering som "fullständig humbug". Han sade också, att närvaron vid fredskonferensen av Canadas ombud var onödig. Varför skulle vi, frågade han, blanda oss i de nya europeiska gränsfrågorna och "sultanens av Mawa huvudskalle"?

Tillfrågad från motsidan, huruvida han själv sänt ut någon son i kriget, svarade Hon. Fielding att han hade endast en son, och denne hade lätit inskriva sig i armén såsom vanlig soldat varefter han gått över havet och på andra sidan vunnit sina epåletter efter två år "i ledet", innan han återvände till Canada. Denna upplysning avlockade såväl husets medlemmar som de talrikt samlade åhörarne på läktarne starka applåder.

Med anledning av det tal, i vilket Hon. Fielding argumenterade för amendementets antagande, anställer "Manitoba Free Press" för i lördags vissa betraktelser, som tidningen **emellertid tydligt förklarar icke gälla** själva amendementet, vilket gillats av oppositionen, samlad i caucus, utan Hon. Fieldings vid amendementets framställande **hållna tal**.

Tidningen anser — i få ord sammanfattat — att Hon. Fielding "proklamerade (i stället för den av Sir Wilfrid Laurier följda och av Sir Robert Borden fortsatta politiken) en **doktrin av oförmildringsbar kolonialism (immitigable colonialism)** samt **fortsatt underordnad ställning** (d. v. s. gent emot England). Han gjorde detta, enligt anförda tidning, genom att framhålla, att Canada saknade makt att deltaga i fredskongressen i Paris samt obefogat lät sig representeras där. Tidningen låter Hon. Fielding veta, att Canadas deltagande emellertid (oavsett det "befogade" eller "obefogade däri) hade en stor betydelse för landet såsom ett **industriland**, emedan Canadas ombud genom sin påpasslighet skaffade oss representation i de internationella arbetarekonventioner, om vilka bestämmes i särskilda klausuler i nationsligadokumentet.

Vi avstå, av lätt insedda skäl, från att för närvarande uttala någon uppfattning i denna kontrovers; men vi ha velat påpeka förhållandet, på det de av våra läsare, som bott tillräckligt länge i Canada för att hinna bli hemmastadda med det här berörda viktiga ämnet (om Canadas internationella status) må bliva i tillfälle att skönja, "åt vilket håll vinden blåser".

*

Det synes oss även lämpligt att just i detta sammanhang kasta en hastig blick på ratificeringsfrågans läge i vårt grannland mot söder.

Där har president Wilson nu nästan fullbordat sin triumf. Han har talat väldeligen i Ohio, Indiana, Missouri, Iowa, Nebraska, South Dakota, Minnesota, North Dakota, Montana, Idaho osh Pacific-staterna. Tätt i hälarne på presidenten ha hans obevekligaste opponenter i senaten följt.

Administrationens reporter, vilka åtföljs presidenten (och som vi just därför kalla "administrationens"), framställa saken så, att presidentens tal vända opinionen till hans fördel; men de flesta av de tidningar från Staterna, som vi lyckats få tag i här uppe, utvisa en **växande** opposition mot "ligans" godkännande i **oförändrad** form.

*

Det kan också här meddelas, att den sydafrikanska Unionen ratificerat traktaten. Vid dess framläggande yttrade premiärministern generallöjtnant J. C. Smuts, att huset icke behövde **"gilla"** utan bara "ratificera" traktaten. Samtidigt tog Smuts till orda till försvar för president Wilson, sägande att denne "gjort det mesta för återställandet av freden".

UPPDRAG ÅT CANADAOFFICER.

Överste John Leckie, som nyligen återvände från norra Ryssland med Murmanskexpeditionens canadiensiska officerare, har fått erbjudande från ryska myndigheter att bilda en brigad för tjänstgöring i Ryssland. Om inga diplomatiska skäl lägga hinder i vägen, torde han antaga erbjudandet.

FRÅN SVERIGE.

Flygöversten Dahlbeck.

Häktad rysk flygare

Rättegången om ryssmorden samt motion i normalarbetsdagsfrågan.

En av den svenska aviatikens pionjärer, kaptenen vid kungl. flottan, nuvarande översten i lithaviska regeringens tjänst Olle Dahlbeck, har genom sitt stora och förtjänstfulla arbete med organisationen av Lithavens flygkår mycket bidragit till kårens framgångar i kampen mot bolsjevismen.

Kapten Dahlbeck slutade som aktiv flygare vid svenska marinens flygväsende redan 1916, men har sedan hela tiden visat ett stort intresse för flygningens sak i Sverige och för den blivande lufttrafiken. Någon gång i början av detta år reste kapten Dahlbeck ut till Lithaven för att studera möjligheterna för en flygkårs organisation därute. Resultatet tycks ha utfallit lyckligt, ty kapten Dahlbeck stannade kvar och åtog sig att organisera en lithavisk flygkår.

I början hade den svenska flygkårsorganisatören stora svårigheter att kämpa mot, men så småningom lyckades det honom att med sin stora energi och sitt glödande intresse få en liten och duglig flygkår till stånd. Denna flygkår under kapten Dahlbecks befäl utmärkte sig vid flera tillfällen i kampen mot bolsjevikerna, och bidrog vid ett par strider till seger för lithaverna. Kapten Dahlbeck flög själv en gång i spetsen för sina flygare i en eskader och lyckades med ett par fullgoda träffar på en järnvägslinje förorsaka en urspåring och intagandet av ett pansartåg med kolossala värden ombord, vilket tillhörde bolsjevikerna.

Kapten Dahlbeck har haft heder av sin kår, och omöjligt är det icke att den duktige svenske-flygaren kommer att stanna ännu en tid i Lithaven som chef för flygkåren där. Emellertid väntades kapten Dahlbeck åter till Sverige i medio av augusti.

*

Planerna på en reguljär lufttrafik genom det av direktör Sten Kjellgren på Reijmyre bildade bolaget Svensk lufttransport ha redan lidit svårt avbräck. Den ena härtill medverkande omständigheten är av ganska sensationell innebörd.

En av de med de sablatnigska flygbåtarna till Stockholm anlända flygarna, förre ryska kaptenen Larski, har nämligen häktats av polisen. Han antages på en del håll ha stått i förbindelse med Hadjetlachéligan, under det emellertid intendenten Hallgren förklarar honom blott ha gjort sig skyldig till brott mot utvisningslagen. Inte nog härmed, utan något tillstånd har inte medgivits ens åt någon av sällskapet, att föra flygbåt inom landet, utom det Sablatnig. Han hade blott rätt att föra hit den ena flygbåten, och rätt att ge flyguppvisningar har ingen av de båda aeroplanens besättning. Denna utgjordes, utom av hr Kjellgren och kapten Larski, av dr Sablatnig, kaptenlöjtnant Berthold o. mekanikern Klingers.

*

Stockholmspolisen är fortfarande sysselsatt med utredning av ryssmordsaffären. Rannsakningen med Hadjetlaché och hans 14 medbrottslingar har nu börjat. Som åklagare fungerar landsfogden i länet, v. häradshövding Axel Hägg, och rättens ordförande är t. f. domhavanden i domsagan, v. häradshövding Valdemar Eriksson. Som tolk biträder kriminalkommissarie Vretholm.

Den även i Stockholm bekante redaktören Vladimir Grossmann har i en Kristianiatidning publicerat en artikel om Hadjetlachéaffären, vari bl. a. lämnas en del upplysningar om förhandlingar, som i vintras skulle ha förts i Stockholm för bildandet av en rysk organisation mot bolsjevismen. Enligt hr Grossmann deltogo i dessa förhandlingar icke blott åtskilliga personer, som redan nämnts i samband med mordaffären, utan också andra politiskt långt mera moderata element. Så vitt man kan bedöma på grundval av olika meddelanden gingo dessa förhandlingar ut på att skapa en sammanslutning mellan de i Skandinavien boende ryska militära och politiska elementen med olika aktiva "operationer" för ögonen.

De nu uppdagade förbrytelserna, skriver redaktör Grossmann, äro ingen kriminalroman såsom vissa enkla själar söka göra gällande. Det är det svarta Rysslands politik så som vi ständigt haft den i Ryssland i denna högst kaotiska tid, det är ett för tidigt energiutbrott från de för evigt bankrutterade ryska politiker, som förbereda sig på att ta arv efter bolsjevikerna. Och det är kanske inte alls så galet att de en gång ha fått visa utlandet vilka de äro och vad de förmå.

På tal om general Judenitjs förmodade förbindelser med Hadjetlaché o. hans legareskap för de kontrarevolutionära våldsmännen förklarar redaktör Grossmann, att det är tvivelaktigt att trådarna verkligen samlats i hans hand. Även om general Judenitj icke själv är klok nog så finnes i hans omgivning allt för många drivna och kloka politiker för att en så farlig och kompromettérande dumhet från hans sida skulle få lov att passera.

*

Herr Lindhagen har i riksdagen väckt en motion, i vilken hemställes

(Forts. å Sid. 5.)

Gruvarbetarne.

Gruvarbetarekonventionen i Cleveland, Ohio, uttalar sig för kolgruvornas nationalisering.

Samma åtgärd, som Englands gruvarbetare genom överväldigande majoritet uttalat sig för, nämligen nationalisering av gruvorna, har också gillats — vad Förenta Staterna angår — av den i Cleveland, Ohio, samlade konventionen av United Mine Workers of America. Blott en enda delegat opponerade sig, förklarande en sådan åtgärd omöjlig att genomföra. Men vad betyder "en sparv i tranedansen"?

Konventionen har också uttalt sig för bildandet av ett "nationellt parti" i syfte av politisk och ekonomisk samverkan med Railway Brotherhoods, fraktlastare och andra transportarbetare samt för en 6-timmars arbetsdag med 5 dagars arbete per vecka, eller sammanlagt 30 timmars arbete i veckan. Denna senare resolution skall föreläggas gruvbestyrelserna vid en gemensam lönekonferens i Buffalo den 25 dennes.

Förslaget om anslutning till "O.B.U." har fallit igenom vid konventionen.

*

I detta sammanhang kunna vi också meddela, att gruvarbetarestrejken i Scranton, Pa., blivit bruten, i det att medlemmarne i tre lokala fackföreningar återgått till arbetet. De tre föreningarna ha tillsammans 3,000 medlemmar.

VETENSKAPLIG FORSKNINGSFÄRD.

En naturvetenskaplig expedition har i slutet av augusti avgått från Stockholm till Kina under ledning av den svenske Kinakännaren professor Erik Nyström. Expeditionens ändamål är att anställa biologiska, geologiska och etnografiska forskningar i vissa delar av Kina.

Forskningsresans biologiska del har utrustats för Riksmuseet räkning och har tillkommit på initiativ av professor Einar Lönnberg. Den går ut på insamling av representanter för Kinas fauna och flora, preparering och hemförsling av biologiskt material. En huvuduppgift för denna del av expeditionen är filmning av den kinesiska djur- och växtvärlden. Denna del av expeditionen kommer att utföras av konservator David Sjölander, vilkens biologiska intresse och insikter, samlareförmåga och fotografiska skicklighet äro kända genom hans sedan flera år tillbaka för Skandiafilm utförda arbeten. Särskilt bekant är hans upptagning av fågellivet på Karlsöarna (öst om Spetsbergen) och andra djurbilder.

Under hela denna sommar har hr Sjölander ägnat sig åt filmupptagningar från den lappländska fjällvärldens djurliv, vilket resulterat i 6 filmserier. Det har lyckats professor Lönnberg att förvärva honom för expeditionen, som kommer att taga ett års tid, i utbyte mot att Skandiafilm får den offentliga förevisningsrätten till de Sjölanderska upptagningarna i Kina. Dessa komma att lordningställas där borta och successivt hemsändas till Sverige.

Expeditionens geologiska och etnografiska del anordnas för Stockholms högskolas räkning och utföres av dess stipendiat amanuensen Erik Norin, vilkens resa för övrigt bekostas av prof Nyström.

Professor Nyström, som i början kommer att personligen leda expeditionerna, har avrest till Kina och jämte familj tagit vägen över Amerika. De övriga expeditionens deltagare göra resan direkt via ost-asiatiska ångbåtslinjen med bestämmelse att avgå någon av de första dagarna i september.

Vid explosion av en gasstove i huset 713 Adams str. N. E., Minneapolis, Minn., blev under förra veckan 52-åriga mrs Gust. Strand, moder till polismannen med samma namn, så svårt bränd att hon senare avlidit.

Den röda hanen.

Skada som anslås till kanske 5 miljoner, har åstadkommits av en eldsvåda i Stone & Fleming oljeupplag i Long Island City, New York. Redan på söndagen uppgavs de skadades antal vara minst 50, kanske mer. Fem oljebehållare voro då förtärda av lågorna. Den ena explosionen avlöste den andra och slungade taken på en del byggnader högt i luften. I tisdags syntes man ha fått herravälde över elden, som då rasat allt sedan lördagen, bekämpad av mer än 2,000 man. Området som omsveptes av elden, var 20 acres, och det hela tedde sig likt en krigsscen från Belgien i krigets första skede.

OHYGGLIG ÖVERSVÄMNING.

Från Texas kommer åter underrättelsen om en oerhörd olycka. En tropisk stormvind upprörde Mexikanska viken i söndags, och Corpus Christi befinner sig i stor nöd. Rapporterna i måndags uppgåvo de omkomnas antal där och i Neucesviken till 125 eller kanske mer, men dessa rapporter hade ej kunnat verificeras då tidningen gick i press. Mayor Boone i Corpus Christi har vänt sig till guvernör Hobbs i Austin, Texas, med begäran om undsättning. Värst är att staden befinner sig i saknad av dricksvatten.

I San Antonio ha från 15 till 25 dödats, och 4,000 människor äro husvilla. Port Aronas är fullständigt förstörd.

INDUSTRIKONFERENSEN.

Den länge bebådade och förberedda nationella industrikonferensen öppnades i Ottawa i måndags. Redan dagen förut hade de flesta Winnipegdelegaterna samlats till huvudstaden och en förberedande session hölls i syfte att utse medlemmar i de skilda komitéer, som skola förbereda frågorna vid konferensen och framställa rekommendationer. Flere Winnipegdelegater insattes i dessa komitéer. Från arbetaredelegaternas sida intages en avvaktande hållning redan från konferensens början. "Free Press" specielle korrespondent vid konferensen, mr. Thomas B. Roberton, framhåller att arbetarerepresentationen är ensidigt sammansatt, i det att den representerar huvudsakligast **internationella** organisationer och icke — som sig borde — opinionen hos den allra senaste tidens formationer. Detta faktum skapar en viss oro.

Han skildrar situationen, då konferensens egentliga "sittning" började, sålunda: "Bakom den ena gruppen var det lätt nog att föreställa sig de canadiensiska arbetarnes armé samt i den andra gruppens bakgrund kapital, produktionsmaskineriet och Dominionens finansiella makt. Åtskiljandet av de två partierna var oavsiktligt, ett naturligt drivande samman av de allierade intressena". Vad annat förväntar man? Naturligtvis ämnar man försöka att "bryta upp grupperna och tappa klassdistinktionerna", men det återstår att se om detta skall lyckas.

Måndagens förhandlingar bestodo mest av de tal, som höllos. På förhand hade i vissa pressorgan allvarligt varnats mot att vid denna konferens allt för mycket odla "talets konst". Dessa varningar hämmade dock icke — tyckes det — talens flod den första dagen. Och det kanske betänkligaste är, att (såvitt vi av referaten kunnat döma) intet enda av talen anslog någon mera djupgående tonart eller gav anledning till att tänka på några utvägar ur det läge och den situation, vari kapital och arbete f. n. befinna sig.

Warren S. Stone, president för the Brotherhood of Locomotive Engineers, anslog "den sociala orons" sträng. Hans tal hade den förtjänsten att vara kort, men det lade med all önskvärd tydlighet i dagen, huru litet som nu verkligen behöves för att den under askan glödande missnöjeselden skall flamma upp till en låga, vilken "stora vatten ej kunna släcka". Och enligt denne talares åsikt är underlaget till detta missnöje "mr. H. C. of L." (de dyra levnadskostnaderna). I det talet fingo alltså — inom parentes sagt — de talare vid Scott Memorialhallmötet här den 18 d:s, vilka uttryckte sig i samma riktning, vatten på sin kvarn. Och vem kan motsäga dem?

Tjugufem procents ökning i avlöningarne (och **intet** för vissa klasser, våga vi tillägga. Red.) samt fyrtio procent mera för allt som skall köpas (man kunde sagt **100** procent! Red.) — se där skälet till missnöje och oro.

Det bästa kanske, som mr Stone sade, var detta: "Behovet är stort för människan att nu stå upp, stor och vidhjärtad nog för att i mänsklighetens broderskap införa ordet **broder**".

Landets premiärminister kunde icke vara närvarande på grund av sjukdom, utan arbetsministern, senator Robertson, vilken också är konferensens vice ordförande, uppläste hans tal. Huvudtanken däri var, att ett **enande** är av nöden mellan alla klasser i strävandet att förbättra ställningen för Canadas arbetare. Denna konferens, menade han, hade samma uppgift i avseende på att "stifta fred" i Canadas arbetarevärld, som fredskonferensen i Paris haft att skapa fred i hela världen. (Vi anmärka, att om man lyckas lika klent nu i Ottawa som man, **till synes hittills**, lyckats i Paris med avseende på Europa, så är icke mycket vunnet. Red.)

Vi anse oss icke mycket betjäna våra läsare med att utförligare redogöra för talen.

Vi skola därför avsluta med att blott nämna, att konferensens måndagsförhandlingar helt tvärt avbröts kl. 4.30 e. m., då det visade sig att arbetsgivaregruppen icke var redo med förslaget till sina ledamöter i de speciella komitéerna. De hade alltså från början distanserats av arbetarne!

Mördad ung brud.

Från Minneapolis, Minn., kom med söndagstidningarna därifrån den upprörande berättelsen om ett sensationellt mord å en blott 16-årig kvinna, gift sedan blott för en kort tid tillbaka, mrs. Madeline La Count, vilkens illa tilltygade döda kropp man funnit på golvet i en sommarbostad ute vid Lake Minnetonka. Hennes man, som är chauffeur hos en familj Winton, blev efteråt arresterad av sheriff Martinson. Fingeravtryck ha kunnat fotograferas, och genom detta osvikliga identifieringsmedel hoppas man komma den verklige brottslingen på spåren — vem han nu än må vara. Då tidningen går i press, saknas vi vidare underrättelser.

ENGLANDS GRUVOR.

Enligt i går inlupet telegram ha 4,478,000 röster mot 77,000 avgivits för nationalisering av Englands kolgruvor. Enligt planen skall regeringen övertaga alla kolgruvor, och i deras förvaltning och drift skola gruvarbetarne ha en tungt vägande röst.

Irländska frågan.

Razzior flerstädes i landet.

Arbetarne i harnesk.

De Valera förklarar, att "krigsfronten förflyttats till Irland".

Snart sagt över allt i Irland pågingo razzior mot Sinn Feinarne under sistliden vecka. De förekommo i Belfast, Lisburne, Derry, Dundalk, Louth och Enniskillen. Ett stort parti explosiver beslagtogs i Londonderry Sinn Fein huvudkvarter. På ett ställe där i staden mötte en man, vilkens hus visiterades, polisen med revolver. I Dublin har också partiets huvudkvarter visiterats av soldater. Stora militärsändningar pågingo mot veckans slut till åtskilliga distrikt i Donegal. Samma var förhållandet med Neuagh och Hallinalloe, där gevär och jaktbössor beslagtagits.

Sinn Fein-klubben i Cork fick också besök av polisen, som gjorde husvisitation under det soldater stodo vakt.

Fackföreningskongressen i Glasgow, vilken avslutades i lördags, antog resolutioner av protest mot militärväldet över Irland. Arthur Griffith, en av Sinn Feins grundare, har skjutit skulden för razziorna och för undertryckandet av det irländska parlamentet på Ulster unionisterna. Men, sade han, Sinn Feinarne skola fortsätta hädanefter alldeles som hittills.

Sinn Fein parlamentet är känt under namnet "Dail Eireann". Av Irlands lord liutenant, viscount French, beskrives det såsom "en farlig sammansutning". Proklamationen mot detsamma gäller 32 counties i Irland.

Greve Plunketts och parlamentsledaren Michael Staines privata bostäder ha visiterats av myndigheterna. Men ehuru denna storrazzia är den tolfte i sitt slag, har ännu icke en enda sak som en följd av den dragits inför rätta. Orsaken till razziornas förnyande nu torde få sökas däri, att en hel del mord under allra senaste tiden blivit begångna, men icke i ett enda fall har någon kunnat dömas såsom gärningsman.

"Dail Eireann" bildades den 21 januari av 25 medlemmar i Sinn Fein-partiet, vilka valts till underhuset i brittiska parlamentet men som vägrade att resa till Westminster. Detta "irländska parlament" har utfärdat en förklaring om Irlands oberoende samt fordrar den brittiska garnisonen där återkallande.

Eamon De Valera, vilken kallar sig "den irländska republikens president" och som f. n. befinner sig i Providence, R. I., efter en längre agitationsresa i Staterna, uttalade i lördags, att "krigsfronten nu förflyttats till Irland". "Om", sade han, "lag och ordning är det enda man önskar i Irland, så kan detta åstadkommas inom 24 timmar. Det behövs blott", tillade han, "att Storbritanniens utländska välde tar slut på Irland". De Valeras uttalanden äro ytterst bittra och sarkastiska, i det han hånar Englands ordande om "kamp för demokrati", mitt under det Irland förtryckes och kastas under militärdisciplin. "Britterna kunna emellertid icke undertrycka hela det irländska folket", sade han, samt tillade: "Irland skall aldrig komma att erkänna någon utländsk myndighet".

Under söndagen tillkännagav mr. Griffith, att det irländska parlamentet ämnade upptaga ett lån på $1,250,000, som jämte av De Valera anskaffat lån i Förenta Staterna skola användas för — om så behöves — vapnat motstånd mot Englands förtryckarpolitik mot "den gröna ön". "Inga fängelser, kulor eller bajonetter skola kunna hindra Dail Eirann från att fullgöra sin plikt", sade han.

* * *

Det irländska problemet

Alla meddelanden om den irländska frågans läge som på senaste tid ingått från England visa att Lloyd Georges regering inom kort kommer att ställas inför en uppgift, som torde erbjuda väl så stora svårigheter som något av de just nu brännande sociala problemen. Och häri ligger ju intet överraskande. Vid världskatastrofens utbrott i augusti 1914 stod Irland på gränsen till inbördeskrig och det har uppgivits att då Tyskland räknade med Englands neutralitet under den stora kraftmätningen, så skedde det med hänsyn till de svårigheter som Ulsters hållning vållade den engelska statsledningen. Men tyskarna misskräknade sig: det blev intet inbördeskrig så länge flentligheterna på kontinenten pågingo — ett betydande antal irländare deltogo för övrigt som frivilliga under de engelska fanorna. Men den aska som man i borgfredens namn hade sökt att bädda över den irländska eldhärden hindrade icke att lågorna gång efter annan slogo igenom, vittnande om vad man hade att vänta då den av kriget påtvungna återhållsamheten kunde kastas av. Home rule-akten av år 1914 hade suspenderats med anledning av världskrigets utbrott, men under den genom parlamentsbeslut fastslagna förutsättningen att lagen skulle automatiskt träda i kraft sex månader efter fredsfördragets ratificering.

Inom den allra närmaste tiden befinner man sig alltså i samma läge som år 1914: genomförandet av Irlands självstyrelse under hotet av Ulstermännens väpnade motstånd. Det kan emellertid betraktas som ganska visst att regeringen och parlamentet

(Forts. å Sid. 5.)